

is revealed. The attempt has been made to define the influence of modern civilization on the value sphere of youth. Accent is made on the matter of priorities of modern youth value outlook.

Keywords: Value, value sphere, value priorities, modern civilization, digital generation.

Світлична Оксана Олександрівна – аспірант кафедри педагогіки факультету гуманітарних наук, психології та педагогіки Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (м. Сєвєродонецьк, Україна). E-mail: o.svitlichna@gmail.com

Svitlichna Oksana Oleksandrivna – Postgraduate Student of the Pedagogy Department of the Faculty of Humanities, Psychology and Pedagogy of Volodymyr Dahl East Ukrainian National University (Severodonetsk, Ukraine). E-mail: o.svitlichna@gmail.com

УДК 373.2.091(045)

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ДЕФІНІЦІЙ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Ю. В. Сирова

У статті проаналізовано основні дефініції дослідження проблеми організації методичної роботи в дошкільному навчальному закладі. На підставі аналізу психолого-педагогічної літератури встановлено зміст базових понять дослідження, здійснено теоретичне обґрунтування їх сутнісних характеристик. Виявлено співвідношення між поняттями «методична робота», «контрольно-аналітична діяльність», «підвищення педагогічної майстерності» з точки зору організації педагогічного процесу дошкільного навчального закладу. Здійснений у статті аналіз основних дефініцій досліджуваної проблеми дозволяє у подальшому вирішити завдання обґрунтування критеріїв оцінки розвитку організації методичної роботи в дошкільних навчальних закладах України.

Ключові слова: «методична робота», «контрольно-аналітична діяльність», «контроль», «педагогічний аналіз», «педагогічна майстерність».

Постановка проблеми. Сучасні реалії, об'єктивні потреби вдосконалення системи освіти, виховання та розвитку дітей зумовлюють необхідність підвищення ролі та значення методичної роботи в дошкільному навчальному закладі, роблять науковий аналіз та практичне її вдосконалення актуальною проблемою сьогодення. Аналіз наукових засад забезпечення якості дошкільної освіти свідчить, що для забезпечення ефективності організації методичної роботи в дошкільних навчальних закладах необхідно досконало знати його методологічні та теоретичні основи. Саме тому слід зазначити, що проблема організаційно-педагогічних засад методичної роботи в дошкільних навчальних закладах вимагає проведення теоретичного аналізу основних понять дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичний аналіз наукових праць показав, що проблему розвитку методичної роботи розглядають багато сучасних науковців. Зіставний аналіз різних підходів дозволив виокремити, що найбільш доцільні аспекти досліджуваної проблеми розглядали з точки зору організації методичної роботи в процесі підвищення професійного рівня педагогів Н. Бухлова, Н. Гавриш, Н. Ганжа, О. Корнева, К. Крутій та з позиції управління педагогічним процесом дошкільного навчального закладу Н. Бабіч, К. Біла, Л. Васильченко, О. Кононко. Аналіз наукових праць вчених показує, що багато авторів у своїх дослідженнях розглядають провідні механізми й етапи, передумови і принципи успішної реалізації системи організації методичної роботи в дошкільних навчальних закладах.

Мета статті – проаналізувати зміст ключових понять дослідження проблеми організації методичної роботи в дошкільних навчальних закладах України.

Виклад основного матеріалу. Виходячи з проблеми, що досліджується, розглянемо поняття «методична робота», «контрольно-аналітична діяльність», «підвищення педагогічної майстерності» з точки зору організації педагогічного процесу дошкільного навчального закладу, маючи на увазі взаємозалежність і взаємообумовленість цих дефініцій в освітній діяльності.

В словнику-довіднику термінів педагогічного маркетингу зазначено, що методична діяльність – сукупність дій, спрямованих на одержання, систематизацію і розповсюдження педагогічних знань [10].

У роботах щодо дослідження проблеми методичної роботи в ДНЗ Н. Ганжа зазначає, що методична робота в дошкільному навчальному

закладі має спонукати вихователя до роботи над підвищенням свого фахового рівня, сприяти збагаченню педагогічного колективу знахідками, допомагати молодим вихователям перейти майстерність у більш досвідчених колег [3].

О. Корнева в своїх дослідженнях зазначає, що методична робота є обов'язковим та важливим складником освітньої діяльності дошкільного навчального закладу і системи підвищення кваліфікації педагогів [5].

Зіставний аналіз різних підходів дозволив визначити як найбільш доцільне з точки зору проблематики нашого дослідження поняття методичної роботи – це система взаємопов'язаних заходів, дій, спрямованих на всебічне підвищення кваліфікації та професійної майстерності кожного педагога, на розвиток і підвищення творчого потенціалу педагогічних колективів, спирається на досягнення педагогічної науки, передовий педагогічний досвід і аналіз педагогічних процесів.

Ефективно спланована й організована система методичної роботи допомагає керівництву (завідувачу або методисту) дошкільного навчального закладу реалізовувати основні функції управлінської діяльності, яка заключається в зборі й обробці інформації, й прийнятті управлінських рішень. Тому поняття методична робота тісно пов'язане з поняттям контрольно-аналітична діяльність в ДНЗ.

Спираючись на наукову літературу, слід зазначити, що проблема контрольно-аналітичної діяльності в навчальних закладах повсякчас привертала увагу науковців. Їй присвячено роботи В. Афанасьєва, В. Базелюка, О. Бурлуки, Г. Єльнікової, Ю. Конаржевського, О. Косьянкової, К. Крутій, С. Максимюка, М. Поташника, Т. Шамової й інших дослідників.

Аналіз наукових джерел переконує, що поєднання таких дефініцій, як контроль та аналіз освітньо-виховного процесу, слід розглядати як цілісний процес методичної діяльності. Це виявляється у внутрішньому взаємозв'язку структурних елементів, єдності вимог, спільної мети й об'єктів контролю й аналізу. Для визначення сутності поняття контрольно-аналітичної діяльності в ДНЗ слід детально проаналізувати поняття контроль та аналіз в психолого-педагогічних джерелах.

Аналіз наукових джерел свідчить, що підходи до визначення поняття «контроль» завжди були різними.

На думку К. Крутій, контроль – це функція управління, спрямована на інформування про стан об'єкта; використовується для

запобігання негативним результатам; процедура регулярна, систематична та своєчасна [6].

Слід зазначити, що С. Максимюк вважає, що контроль – це процес при проведенні якого, потрібно дотримуватися взаємозв'язку і взаємопов'язаності форм і часу зі змістом навчально-виховного процесу, диференційованого підходу до об'єктів, всебічності й глибини охоплення об'єкта контролю, систематичності й послідовності, перевірки виконання й гласності, динамічності форм і методів, залучення до контролю громадськості [7].

У ході роботи над дослідженням виявлено, що контроль дає можливість систематично отримувати інформацію про стан справ в дошкільному закладі з різних напрямків освітньої діяльності. Але сам по собі контроль без аналізу даних малоєфективний. В методичній роботі, де контроль не взаємодіє з педагогічним аналізом і іншими функціями, він є формальним, поверховим і неефективним [4].

На думку О. Бурлуки, педагогічний аналіз – це цілеспрямоване вивчення різноманітних видів діяльності та особливостей позитивного зростання особистості у цілому, об'єктивна оцінка, результат та наступна розробка на цій основі рекомендацій з удосконалення освітньої та виховної роботи [2].

В. Базелюк, зазначає що аналітична діяльність в організації методичної роботи дозволяє вивчити стан освітнього процесу, результати професійної управлінської та педагогічної діяльності, встановити причинно-наслідкові зв'язки, визначити напрямки подальшого вдосконалення як системи методичної роботи в цілому [1].

На підставі опрацьованої літератури щодо визначення поняття контроль та аналіз педагогічної діяльності можна зробити висновок, що важливою умовою ефективності виховного процесу на сучасному етапі розвитку освіти є чітка організація та здійснення планування, контролю та аналізу виховного процесу. Для підвищення якості методичної роботи повинна здійснюватись контрольно-аналітична діяльність за навчально-виховним процесом.

Зіставний аналіз різних підходів дозволив встановити, що контрольно-аналітична діяльність в ДНЗ – це цілеспрямований, усвідомлений процес отримання інформації, вивчення стану та тенденцій розвитку, виявлення необхідності коригування освітнього процесу з метою забезпечення результату якості дошкільної освіти.

Аналіз першоджерел показав, що методична робота в дошкільному навчальному закладі є важливою ланкою системи

безперервної освіти педагога. За умови такого підходу, вважаємо, що доцільно розглянути поняття педагогічної майстерності педагог, як одну з дефініцій дослідження системи організації методичної роботи в ДНЗ.

Проблему педагогічної майстерності педагога досліджували такі науковці, як І. Зязюн, Л. Крамущенко, І. Кривонос, О. Мирошник, Н. Тарасевич.

Аналіз джерел свідчить, що в науковій літературі є багато варіантів визначення поняття педагогічна майстерність. Розглянемо деякі з них.

У ході наукового пошуку встановлено, що першим ввів поняття «майстерність вихователя» А. Макаренко у своїй статті «Деякі висновки з мого педагогічного досвіду», де він зазначає: «Майстерність вихователя не є якимось особливим мистецтвом, але це спеціальність, якої треба навчитись, як треба навчати лікаря його майстерності, як треба навчати музиканта» [9].

Н. Пихтіна визначає поняття «педагогічна майстерність» через поняття «майстер» – фахівець, який, глибоко усвідомлюючи свою відповідальність перед іншою людиною і суспільством, творчо здійснює пошук шляхів удосконалення власної професійної діяльності, використовуючи набуті знання, вміння, досвід, індивідуально-психологічні особливості, творчий потенціал [8].

Аналіз наукових джерел свідчить, що в системі методичної роботи для підвищення педагогічної майстерності вихователів проводиться підвищення кваліфікації педагогічних працівників, атестація, керування процесом самоосвіти педагога. В ході наукового пошуку встановлено, що процес підвищення педагогічної майстерності буде ефективним, якщо буде здійснюватись в певній системі, при своєчасно наданій допомозі з боку методичної служби в ДНЗ.

Висновки і перспективи подальшого розвитку дослідження.

Отже, на основі аналізу психолого-педагогічних джерел з'ясовано сутність базових понять дослідження проблеми організації методичної роботи в дошкільному навчальному закладі. Виявлено співвідношення між поняттями «методична робота», «контрольно-аналітична діяльність», «підвищення педагогічної майстерності» з точки зору організації педагогічного процесу дошкільного навчального закладу. Визначено, що методична робота в ДНЗ має спонукати вихователів до роботи над підвищенням свого рівня педагогічної майстерності, сприяти збагаченню їх педагогічного досвіду, допомагати молодим

вихователям переймати майстерність у досвідчених колег. Проаналізовано, що контрольно-аналітична діяльність – це цілеспрямований процес отримання інформації, вивчення стану та тенденцій розвитку, виявлення необхідності коригування освітнього процесу з метою забезпечення результату якості дошкільної освіти. Встановлено, що педагогічна майстерність – це характеристика високого рівня педагогічної діяльності.

Здійснений у статті аналіз основних дефініцій досліджуваної проблеми дозволяє у подальшому вирішити завдання обґрунтування критеріїв оцінки розвитку організації методичної роботи в дошкільних навчальних закладах України.

Література

1. Базелюк В.Г. Аналітична діяльність керівника ЗНЗ як фактор управління якістю освіти / В.Г. Базелюк // Післядипломна освіта в Україні – 2014 – № 1(24) – С. 59-64.
2. Бурлука О.В. Самоосвіта особистості як соціокультурне явище: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук: спец. 17.00.01 «Теорія та історія культури» / О.В. Бурлука. – Харків, 2005. – 16 с.
3. Ганжа Н. Індивідуальні форми методичної роботи з педагогами дошкільного навчального закладу / Наталія Ганжа // Дошкільна освіта.- 2010.-N 3(29). – С.15-23.
4. Гуз А.А. Система контролю в дошкільному учрежденні [учебно-методическое пособие] / А.А. Гуз. – Мн., 2010. – 180 с.
5. Корнеева О.Л. Організація методичної роботи з вихователями дошкільних навчальних закладів : дис... канд. пед. наук: 13.00.08 / Корнеева Оксана Леонідівна. – О., 2012. – 210 с.
6. Крутій К.Л. Моніторинг як сучасний засіб управління якістю освіти в дошкільних навчальних закладах / К.Л. Крутій – Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2006. – 172 с.
7. Максимюк С.П. Педагогіка : навч. посібник / С.П. Максимюк – К.: Кондор, 2005. – 667 с.
8. Пихтіна Н.П. Основи педагогічної техніки [текст] : навч. посіб / Н.П. Пихтіна – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 316 с.
9. Федорчук В.В. Основи педагогічної майстерності. / В.В. Федорчук – Кам'янець-Подільський: Видавець Зволейко Д., 2008. – 140 с.
10. Флегонтова Н.М. Словник-довідник термінів педагогічного маркетингу / Н.М. Флегонтова – К.: Освіта України, 2008. – 80 с.

**ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ОСНОВНЫХ ДЕФИНИЦИЙ
ИССЛЕДОВАНИЯ ПРОБЛЕМЫ ОРГАНИЗАЦИИ
МЕТОДИЧЕСКОЙ РАБОТЫ В ДОШКОЛЬНЫХ УЧЕБНЫХ
ЗАВЕДЕНИЯХ УКРАИНЫ**

Ю. В. Сырвая

В статье проанализированы основные дефиниции исследования проблемы организации методической работы в дошкольном учебном заведении. На основании анализа психолого-педагогической литературы установлено содержание базовых понятий исследования, осуществлено теоретическое обоснование их сущностных характеристик. Выявлено соотношение между понятиями «методическая работа», «контрольно-аналитическая деятельность», «повышение педагогического мастерства» с точки зрения организации педагогического процесса дошкольного образовательного учреждения. Проведенный в статье анализ основных дефиниций исследуемой проблемы позволяет в дальнейшем решить задачу обоснования критериев оценки развития организации методической работы в дошкольных учебных заведениях Украины.

Ключевые слова: «методическая работа», «контрольно-аналитическая деятельность», «контроль», «педагогический анализ», «педагогическое мастерство».

**THEORETICAL ANALYSIS OF THE BASIC DEFINITIONS OF
RESEARCH PROBLEMS OF METHODOICAL WORK IN
PRESCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF UKRAINE**

Yu.V. Syrova

The article analyzes the basic definitions of research problem of organization methodical work in preschool educational institution. On the basis of analysis of psychological-pedagogical literature the author defines the content of the basic concepts of research, carries out theoretical justification of their essential characteristics; defines the correlation between the concepts of «methodical work», «control and analytical work» and «pedagogical skills» from the point of view of the organization of pedagogical process in preschool educational establishment. The analysis of the main research problem definitions made in the article allows to solve at a later date the problem of substantiation of criteria for evaluation of development organization of methodical work in preschool educational establishments of Ukraine.

Key words: «Methodical work», «control and analytical work», «control», «Pedagogical analysis», «pedagogical skills».

Сирова Юлія Володимирівна – здобувач кафедри креативної педагогіки Української інженерно-педагогічної академії, викладач кафедри теорії та

методики дошкільної освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (м. Харків, Україна). E-mail: rybka_yuliya@mail.ru

Syrova Yuliia Volodymyrivna – Applicant of the Department of Creative Pedagogics of Ukrainian Engineering-Pedagogical Academy, Lecturer of the Department of Theory and Methodology of Ppreschool Education of the Municipal Establishment «Kharkiv Humanitarian-Pedagogical Academy» of Kharkiv Regional Council (Kharkiv, Ukraine). E-mail: rybka_yuliya@mail.ru

UDC 378.147

**THE PROBLEMS OF PEDAGOGICAL INFLUENCE ON
BEHAVIOURAL QUALITIES OF COLLEGE STUDENTS IN
CONDITIONS OF THE PRESENT-DAY ENVIRONMENT**

V. V. Sizov

The article deals with the problems of formation of social and value model of behaviour of students. The author analyzes social factors of external environment which cause influence on the worldview of college students. The influence of the present-day informational environment, media, IT-technologies on formation of self-consciousness and worldview of youth can be negative. The author of the article examines some processes that influence on behaviour motivation of youth under the impact of social environment on the example of particular researches; underlines the necessity of development of forms and methods of pedagogical and psychological influence on correction or resistance these processes.

Key words: Behavioural qualities, pedagogical influence, legal behaviour, behavioural attitude, behaviour model.

Statement of problem in general terms and its connection with important and practical tasks. The state of spiritual culture and morality of society is of great concern today both in Ukraine and all over the world. Corrosion of spiritual values has become a result of the more pragmatized life, advocacy of violence, disregard of legal, moral and social standards. In achieving material success as the ultimate goal the immoral values are promoted, whereas under such conditions the spiritual virtues loss their force and mission. Such tendencies have influence on general condition of morality.